provincie
Limburg

Provinciale Staten

Clustercode	RMT	**Uw kenmerk**	-
Ons kenmerk	DOC-00918594	**Maastricht**	29 april 2026
Bijlage(n)	-	**Verzonden**	29 april 2026

Onderwerp
Mededeling portefeuillehouder inzake toezeggingen Cie LEO 17 april 2026

Geachte Staten,

Tijdens de commissie LEO van vrijdag 17 april jl. heeft gedeputeerde Theuns toegezegd een aantal vragen nader te duiden en op enkele punten terug te komen. Met deze mededeling portefeuillehouder wordt invulling gegeven aan deze toezeggingen. Voor het college zijn onderstaande toezeggingen (9833, 9834, 9835, 9837, 9838 en 9839) hiermee uitgevoerd.

In deze mededeling wordt ingegaan op de volgende toezeggingen:
Technische kaartfouten herstellen (9833)

1. Toelichting natuuronderdelen in POVI vóór PS-behandeling (9834)
   in het bijzonder:
   - de wijze waarop de externe werking van het Natuurnetwerk Limburg (NNL) in de nieuwe POVI is geregeld;
   - de regels die gelden in de overgangsgebieden;
   - de wijze waarop bij natuurcompensatie wordt omgegaan met de bescherming van de totale oppervlakte van het NNL;
2. Duur gebiedsprocessen uitzoeken vóór PS-vergadering (9835)
3. Informatie over biologische landbouw in POVI en OVL (9837)
4. Informatie gasleiding Toverland vóór PS-behandeling (9838)
5. Antwoord op technische vragen CROW/fietsverkeer (9839)

Hiernaast is een drietal toezeggingen gedaan die betrekking hebben op de ontwerp wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening. Dat betreft op de eerste plaats het verwijderen van de afstandseis van 20 kilometer voor mestverwaarding (toezegging 9836).

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Daarnaast gaat het om het expliciet benoemen van leefbaarheid als aandachtspunt bij 'nee,tenzij' afwegingen voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen in het primair landbouwgebied (toezegging 9839). Tot slot betreft het de toezegging dat verwevingsgebied ook na deze coalitieperiode niet zonder meer kan worden uitgebreid qua oppervlakte en/ of regels (toezegging 9841). Aan deze toezeggingen zal het college bij het vaststellen van het definitieve statenvoorstel voor wijziging van de Omgevingsverordening invulling geven. We gaan er daarom in deze mededeling niet nader op in.

Toezeggingen met betrekking tot de Provinciale Omgevingsvisie

1. **Technische kaartfouten herstellen (toezegging 9833)**
   Gedeputeerde Theuns zegt toe technische kaartfouten in de betreffende kaarten te herstellen. Dit betreft een doorlopend proces; eventuele nieuwe fouten zullen (ook na 8 mei) zo spoedig mogelijk worden gecorrigeerd.

Alle kaarten behorend bij de POVI zijn zorgvuldig opgesteld op basis van specifieke spelregels (zoals omgschreven in bijlage 9 - kaartenbijlage bij de POVI) om geografische en beleidsmatige uitgangspunten weer te geven. Bij het verwerken van alle zienswijzen en gemeentelijke ateliersessies zijn duizenden locaties opnieuw beoordeeld. Ondanks controle heeft dit grote aantal wijzigingen in een aantal gevallen geleid tot een technische fout. Tijdens de commissievergadering zijn deze aan de orde geweest:

Waar	**Wat**
Evertsoord	Intekenen comform provinciale spelregels als bebouwingscluster verwevingsgebied.
Dubbeling kaartlaag maasvallei en verwevingsgebieden in Maasgouw	Rondom Stevensweert en Laak in de gemeente Maasgouw is er op een aantal locaties een dubbeling tussen de kaartlaag maasvallei als onderdeel van de Groenblauwe landbouwzone en het Verwevingsgebied. Volgens de provinciale spelregels hoort deze dubbeling niet aanwezig te zijn in het kaartmateriaal en worden deze locaties toegevoegd aan de Groenblauwe landbouwzone.
Snippers Verwevingsgebied bij Landelijke Kernen gelegen in of aangrenzend aan kaartlaag Maasvallei	Door het handmatig intekenen van een aantal clusters en het toevoegen van de Maasvallei aan de Groenblauwe landbouwzone zijn er onbedoeld (nieuwe) kleine snippers ontstaan. Deze snippers worden conform eerdere werkwijze mbt snippers verwijderd.
	Daar waar nog technische fouten zijn, zullen deze ook na 8 mei hersteld worden.

2. **Toelichting natuuronderdelen in POVI vóór PS-behandeling (toezegging 9834)**
   Gedeputeerde Theuns zegt toe dat, voorafgaand aan de behandeling in Provinciale Staten op 8 mei 2026, een mededeling namens de portefeuillehouder aan Provinciale Staten zal worden verstrekt waarin wordt verduidelijkt op welke wijze de externe werking van het Natuurnetwerk Limburg (NNL) is geregeld in de nieuwe Provinciale Omgevingsvisie (POVI), welke regels van toepassing zijn in de Overgangsgebieden, en hoe wordt omgegaan met de bescherming van de totale oppervlakte van het NNL bij natuurcompensatie.

Externe werking NNL
De Provincie heeft als taak om het Natuurnetwerk Limburg (NNL) te beschermen. Dit vindt zijn oorsprong in nationale wetgeving, vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hier is vastgelegd dat er geen afname mag zijn van oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk. Het Bkl maakt daarbij geen onderscheid tussen bestaande natuurgebieden en nog niet gerealiseerde delen binnen het natuurnetwerk.
Deze bescherming vindt plaats door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de begrenzing van het NNL niet toe te staan tenzij er sprake is van:

1. een groot openbaar belang
2. het ontbreken van alternatieven
3. natuurcompensatie.

Daarnaast zetten we in op goed natuurbeheer en natuurherstelmaatregelen, waarbij we focus leggen op de Natura 2000-gebieden (die onderdeel zijn van het NNL).

We hebben ook een aanpak buiten het NNL, in het bijzonder in de lagen van de Groenblauwe landbouwzone. Deze is nodig omdat de kwaliteit van het NNL ook onder druk staat van externe invloeden. Deze aanpak is drieledig:

1. het opnemen van een motiveringsplicht in de Omgevingsverordening
2. de aanpak van drukfactoren
3. de vergunningplicht voor de bescherming van Natura 2000-gebieden.

Ad 1: De beoogde motiveringsplicht in de gewijzigde Omgevingsverordening houdt (onder meer) in dat bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling moet worden gemotiveerd hoe wordt omgegaan met de waarde van het plangebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het NNL. Dit is een voortzetting van de motiveringsplicht in de huidige Groenblauwe mantel. Deze motiveringsplicht zal van toepassing zijn in zeven lagen van de Groenblauwe landbouwzone, ook waar deze doorlopen onder het Verwevingsgebied. De motiveringsplicht zal niet van toepassing zijn in de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden (voor zover deze niet overlappen met andere lagen uit de Groenblauwe landbouwzone). In deze Overgangsgebieden wordt op dit moment geen motiveringsplicht voorgesteld, om niet vooruit te lopen op de gebiedsprocessen.

Ad 2. De aanpak van drukfactoren, zoals stikstof en verdroging, vindt in belangrijke mate plaats in het Limburgs Offensief Stikstof (LOS), waarbij we ons richten op systeemherstel. Hierbij ligt de focus op de Natura 2000-gebieden en de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden. De delen van het NNL die geen Natura 2000-gebied zijn, profiteren ook van de generieke aanpak van drukfactoren. Daarnaast zijn er op basis van het Waterprogramma hydrologische maatregelen genomen met het oog op de realisatie van een ecologisch gezond watersysteem, ook ten behoeve van NNL-gebieden die geen Natura 2000-gebied zijn.

Ad 3. Op grond van de Omgevingswet geldt een vergunningplicht wanneer significant negatieve effecten op de doelen van de Natura 2000-gebieden op voorhand niet kunnen worden uitgesloten. Deze vergunningplicht geldt ook voor de externe effecten van activiteiten buiten de beschermde gebieden. Hiermee wordt er voor gezorgd dat de bijzondere waarden van Natura 2000-gebieden worden beschermd.

Bij het opbouwen van de natuur- en waterlagen van de Groenblauwe landbouwzone hebben er verschuivingen plaatsgevonden, waarbij er ten opzichte van de huidige Groenblauwe mantel delen zijn bijgekomen en delen zijn weggevallen. De oppervlakte is daarbij per saldo toegenomen. Niet alle NNL-gebieden grenzen aan de Groenblauwe landbouwzone. Dit is echter ook niet het geval bij de huidige Groenblauwe mantel. Omdat de aanpak van de bescherming van het NNL tegen externe factoren (zoals hierboven geschetst) meerledig is, kunnen de kwaliteit, oppervlakte en samenhang voldoende worden geborgd.

Regels overgangsgebieden
We stellen per Natura 2000-gebied overgangsgebieden vast in verband met de opgave voor soorten en habitattypen. Deze zijn met een voorlopige begrenzing opgenomen in de POVI. Daarbij zijn de hydrologie (verdroging en waterkwaliteit) en stikstof de belangrijkste drukfactoren die de ligging van de overgangsgebieden bepalen. Per gebied is de ecologische onderbouwing het uitgangspunt, waarbij tevens rekening wordt gehouden met natuurlijke grenzen, de drukfactoren en de abiotische omstandigheden. Voor het oplossen van de drukfactoren kiezen we in de overgangsgebieden voor maatwerk: maatregelen die per gebied kunnen verschillen. Onderzoek en een daarop gebaseerd gebiedsproces leidt tot het definitief maken van de begrenzing van de overgangsgebieden en zal duidelijk maken welke maatregelen en instrumenten ingezet moeten worden. We streven daarbij naar integraal doelbereik, waarbij zonodig meerdere drukfactoren worden aangepakt.

In deze overgangsgebieden streven we ernaar de abiotische omstandigheden voor de Natura 2000-gebieden te herstellen. We verbeteren de water-, bodem- en milieucondities door bijvoorbeeld de overbelasting met stikstof aan te pakken en door het hydrologisch systeem te herstellen.

Tot de mogelijke maatregelen behoren ook regels in de Omgevingsverordening. Voor de overgangsgebieden zullen op een later moment op basis van gebiedsgerichte onderzoeken en gebiedsprocessen in het kader van het LOS nadere regels in de Omgevingsverordening worden opgenomen.

Hoewel op dit moment geen motiveringsplicht wordt voorgesteld in de Overgangsgebieden gaat hier op grond van het voorstel voor de POVI en het ontwerp van de Omgevingsverordening de algemene regel voor de lagen van de groenblauwe landbouwzone ten aanzien van natuurcompensatie gelden. Bovendien zal voor nieuwe ontwikkelingen met mogelijke significante effecten op het Natura 2000-gebied een omgevingsvergunning nodig zijn. In dat kader is ook een motivering vereist van de impact van de beoogde ingreep. De Omgevingsverordening bevat daarnaast specifieke (bestaande) regels voor natuur, landschap, landbouw en water. Die zijn niet één-op-één gekoppeld aan de Groenblauwe landbouwzone, maar kunnen voor delen van deze zone gelden, waaronder de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om regels voor hydrologische bufferzones grondwaterafhankelijke natuur, extensiveringsgebieden intensieve veehouderij, stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, waterwingebieden en regionale waterveiligheidszones.

Voor de thema's wonen, vrijetijdseconomie en landbouw zijn in het ontwerp van de Omgevingsverordening specifieke bepalingen voor de gehele Groenblauwe landbouwzone opgenomen. Deze bepalingen zien daarmee ook op de Overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden.

Bescherming totaaloppervlakte NNL bij natuurcompensatie
Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling in het NNL wordt toegestaan geldt dat de oppervlakte van het NNL niet achteruit mag gaan. Dat is een wettelijke verplichting. Wanneer er als gevolg van de betreffende ruimtelijke ontwikkeling areaal aan het NNL onttrokken wordt, zal er dan ook op een andere plek minstens eenzelfde oppervlakte aan het NNL moeten worden toegevoegd. Omdat er sprake kan zijn van een kwaliteitstoeslag (waardoor de oppervlakte compensatienatuur groter is dan de oppervlakte die verloren gaat) is er soms zelfs sprake van een beperkte groei van het oppervlakte van het NNL.
De initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling kan de natuurcompensatie realiseren buiten de begrenzing van het NNL. Na realisatie wordt dit gebied toegevoegd aan het NNL. Daarmee is geborgd dat het oppervlak NNL niet afneemt.
De initiatiefnemer mag er ook voor kiezen om de natuurcompensatie uit te voeren binnen de begrenzing van het NNL, in het nog niet gerealiseerde deel daarvan. Per saldo is er dan sprake van afname van het areaal NNL. Om dat herstellen voegt ons college in zo'n geval bij de jaarlijkse herziening van het Natuurbeheerplan een even groot oppervlak toe aan de begrenzing van het NNL.

Dit doen we door invulling te geven aan verzoeken van grondeigenaren om hun gronden deel uit te laten maken van het NNL. Op deze (getrapte) wijze is ook in deze gevallen geborgd dat het oppervlak van het NNL niet afneemt.

3. **Duur gebiedsprocessen uitzoeken vóór PS-vergadering**
   Gedeputeerde Theuns zegt toe uit te zoeken wat de verwachte doorlooptijd is van de gebiedsprocessen en hierover Provinciale Staten te informeren vóór de vergadering van 8 mei 2026.

In het LOS is de gebiedsgerichte aanpak beschreven. Daarmee is gekozen om 'langjarig een integrale en samenhangende aanpak' te hanteren. Dit doen we van onderop en vrijwillig, samen met gebiedspartners en op basis van beschikbare middelen en instrumenten. Te beginnen in de in het LOS beschreven focusgebieden. In de overige Natura 2000-gebieden hanteren we de zogenaamde basisinzet, die vooral gericht is op het subsidieren van maatregelen en projecten.

Aan een gebiedsgerichte aanpak is geen eenduidige tijdsindicatie te koppelen, echter er is wel druk op het nemen van maatregelen omdat zonder geborgde maatregelen de verguningverlening op slot blijft. In het LOS hebben we de ambitie opgenomen om in 2027 weer vergunningen te verlenen.

Overigens hebben GS bij de vaststelling van het LOS de ambitie uitgesproken om gedurende de huidige coalitieperiode de gebiedsprocessen in de focusgebieden te verankeren in provinciale regelgeving/provinciaal beleid. Belangrijke overweging daarbij is dat financiële middelen voorhanden zijn en dat proces en maatregelen nadrukkelijk in beeld zijn. Inmiddels zijn de gebiedsprocessen in de focusgebieden opgestart, waarbij procesafspraken zijn (en worden) gemaakt ten aanzien van onder andere de governance. Ook worden de maatregelen die nodig zijn om doelbereik te halen in beeld gebracht, wordt de haalbaarheid van de maatregelen verkend en wordt in beeld gebracht wat de benodigde middelen en instrumenten zijn. Ook in relatie tot de POVI en de omgevingsverordening.
De ambitie blijft om eventuele regels die nodig zijn voor doelbereik (zoals begrenzing, zonering, en eventuele gebruiksbeperkingen) en die uit gebiedsprocessen zouden kunnen volgen, in een volgende wijzigingsverordening mee te nemen. Een volgende wijzigingsverordening is niet vóór 2028 voorzien.

4. **Informatie over biologische landbouw in POVI en OVL**
   Gedeputeerde Theuns zegt toe Provinciale Staten, voorafgaand aan de behandeling van respectievelijk de Provinciale Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening Limburg, te informeren over de wijze waarop biologische landbouw een plaats krijgt binnen beide documenten.

Zowel in het statenvoorstel POVI als in de (ontwerp) Omgevingsverordening wordt aandacht besteed aan biologische land- en tuinbouw. In het hoofdstuk over natuur is aangegeven dat we met ons pachtbeleid onder andere biologische landbouw stimuleren. Ook in het hoofdstuk land- en tuinbouw wordt in verschillende alinea's ingegaan op de biologische land- en tuinbouw. Zo is in § 11.1.2.3 Primair landbouwgebied toegevoegd dat ook biologische landbouw in dit gebied mogelijk is. In § 11.2.1 Veehouderij wordt benadrukt dat er rekening wordt gehouden met de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen met biologische huisvestingssystemen. Op het vlak van agrarisch grondgebruik in de Groenblauwe landbouwzone en Verwevingsgebied (§ 11.3.2) wordt aangegeven dat middels een passend grondgebruik zoals biologische land- en tuinbouw in kwetsbare gebieden kan worden bijgedragen aan de betreffende doelstellingen. We zien de agrarische sector namelijk als een belangrijke gebruiker en beheerder van deze gebieden.

Daarnaast gaan we in diverse paragrafen van de POVI uit van emissiearm, omdat het reduceren van emissies centraal staat. Een bedrijfsvoering die hieraan voldoet, hoeft echter niet altijd biologisch te zijn. Daarom is dit op diverse plekken algemener geformuleerd dan een concreet streven naar biologisch.

In de ontwerp Omgevingsverordening maken we uitzonderingen voor de nieuwvestiging, vergroting van bouwvlakken en vormverandering van veehouderijen die voldoen aan de huisvestingseisen van de Verordening (EU) 2020/464 met betrekking tot biologische producten.

5. **Informatie gasleiding Toverland vóór PS-behandeling**
   Gedeputeerde Theuns zegt toe Provinciale Staten, voorafgaand aan de behandeling op 8 mei 2026, te informeren over de situatie rondom de gasleiding bij Toverland.

Er lopen drie hogedruk aardgasleidingen door Toverland, alsmede het belemmeringengebied buisleidingen van nationaal belang zoals aangeduid in paragraaf 5.1.6.3 in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

In de uitbreidingsplannen die planologisch-juridisch gefaciliteerd zijn door vaststelling van het bestemmingsplan Toverland in december 2025 is hier rekening mee gehouden. Bijvoorbeeld bepaalt Artikel 7 Leiding – Leidingstrook van het bestemmingsplan, dat hierin geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gebouwd mogen worden. Door een eventuele verlegging van deze leidingen en het belemmeringengebied buisleidingen, kan het attractiepark functies verder intensiveren wat de bedrijfsvoering ten goede komt. Vanwege het bovenlokaal belang van Toverland, nemen we deel aan de gesprekken hierover.

6. **Antwoord op technische vragen CROW/fietsverkeer**
   Gedeputeerde Theuns zegt toe, voorafgaand aan de Provinciale Staten behandeling op 8 mei 2026, schriftelijk antwoord te geven op de gestelde technische vragen over CROW-richtlijnen en fietsverkeer.

Aanleg fietspaden
De richtlijnen van de CROW zijn in principe altijd uitgangspunt bij de aanleg van infrastructuur, tenzij de inpassing om gemotiveerde afwijking vraagt.

Meer fietsverkeer
We hanteren het principe dat bij ruimtelijke ontwikkelingen ook gekeken wordt naar hoe fietsverkeer het best gefaciliteerd kan worden, hier hoort dus ook aandacht bij voor een mogelijke toename.

Gedeputeerde Staten
namens dezen,

M.L.M. (Michael) Theuns